

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid (NCTV)

Contactpersoon

T 06 [redacted]
[redacted]@minjenv.nl

5.1.2e

Datum
12 december 2020

verslag

Extra ACC-19

Omschrijving
Vergaderdatum en -tijd
Vergaderplaats
Aanwezig

ACC-19, verslag
12 december 2020, 17.00 - 18.05 uur
Webex

[redacted] (NCTV), [redacted] AZ),
[redacted] DEF), [redacted] FIN),
I&W), [redacted] (NKC), [redacted] VWS),
LNV), [redacted] OCW), [redacted] BZ),
[redacted] (NKC), [redacted] SZW),
[redacted] EZK), [redacted] (SCP), [redacted] J&V),
[redacted] J&V), [redacted] J&V, vz),
BZK), [redacted] VWS), [redacted] AZ),
(secretaris), [redacted] (plv.secretaris).
CPB, PBL.

5.1.2e

Afwezig

1. Opening en mededelingen

De voorzitter vraagt de aanwezigen maximale terughoudendheid te betrachten met het delen van hetgeen tijdens deze Ambtelijke Commissie Covid-19 (ACC-19) wordt besproken en geen (brede) terugkoppeling te delen met de organisatie. Dit teneinde maximale transparantie tijdens dit overleg te bewerkstelligen en om lekgevaar tot een minimum te beperken. Daarnaast roept de voorzitter op tot een goede en professionele bespreking waarbij politieke instructies zoveel als mogelijk achterwege zullen worden gelaten en daar waar dat niet kan expliciet te benoemen dat het om een politieke instructie gaat.

2. Algemeen beeld en internationaal

[redacted]
[redacted] Vervolgens geeft [redacted] VWS een toelichting op het epidemiologisch beeld. Het percentage positieve testen daalt niet, ook niet sedert testen van asymptomatische contacten, en het aandeel asymptomatisch geteste contacten verklaart niet de volledige toename van het aantal positieve meldingen. Het reproductiegetal is boven de 1 en het aantal ziekenhuis- en IC-opnames neemt toe. Het huidige aantal besmettelijken met het huidige reproductiegetal kan leiden tot 180.000 besmettelijken in de eerste week van januari 2021. Het G-getal staat op 0,44. Het percentage positieve testen is 11,6.

5.1.2i

5.1.2e

■ EZK informeert of het OMT ook een uitspraak heeft gedaan over waar de besmettingen plaatsvinden en wat de oorzaak is van de verspreiding van het virus. ■ VWS geeft aan dat er geen exacte oorzaak valt aan te wijzen. Het aantal contacten is over de volle breedte te veel.

De voorzitter brengt in herinnering dat de ziekenhuis- en IC-opnames langzaam lijken te stijgen. De gemiddelde leeftijd van personen die op de IC liggen lijkt ook toe te nemen, waarmee ook de gemiddelde ligduur verlengt. De bezorgdheid zit verder voornamelijk in de exponentiele groei die mogelijk plaatsvindt bij het huidige aantal besmettelijken, gecombineerd met het huidige reproductiegetal en de aanvullende verspreidingsrisico's tijdens de periode rondom Kerst en oud en nieuw. Daarbij geldt dat tussen Kerst en oud en nieuw precies de periode van de incubatietijd zit. Daarnaast geeft de voorzitter aan dat een groot deel van het probleem ook lijkt te zitten in de naleving van de maatregelen. Daarmee acht de voorzitter het van belang dat de maatregelen ook gericht zijn op het sturen van het gedrag.

■ AZ laat weten dat ■ op basis van het huidige epidemiologisch beeld stelt dat aanvullende maatregelen op korte termijn noodzakelijk zijn. Dit was tevens aanleiding om op zondag 13 december 2020 een bijeenkomst in het Catshuis te organiseren. Daarnaast heeft de minister voor Medische Zorg een noodkreet ontvangen ■ van de Nederlandse Zorgautoriteit waarin ■ aangeeft dat het ziekteverzuim onverminderd hoog blijft, en – gecombineerd met het oplopende aantal patiënten – daarmee de druk op de zorg ook.

5.1.2e

■ geeft te kennen dat tijdens het overleg tussen bewindspersonen in het Catshuis op 13 december 2020 elementen voor een *lock down* voorliggen. Daarbij is het uitgangspunt dat niet één duidelijke oorzaak voor de verspreiding van het virus is aan te wijzen. Contactmomenten in brede zin moeten in algemene zin worden beperkt. Daarbij kan gedacht worden aan het beperken van groepsgrootte, het sluiten van de niet essentiële detailhandel, restaurantvoorzieningen van hotels en voor publiek toegankelijke plaatsen. Ook liggen de avondklok en een eventuele sluiting van scholen of afstandsonderwijs op tafel. Ook wordt bekeken in hoeverre op korte termijn de sociaaleconomische gevolgen en een handhavingstoets in beeld kunnen worden gebracht. Vooralsnog is de planning dat maandag 14 december 2020 een voorstel wordt voorgelegd aan de ACC-19 en op dinsdag 15 december 2020 aan de Ministeriële Commissie Covid-19 (MCC-19). Bekeken moet worden of vervolgens gebruik gemaakt wordt van een spoedprocedure voor de ministeriële regeling of niet. Aanvullend merkt ■ op dat besluitvorming in Duitsland en België een rol kan gaan spelen bij de discussie in Nederland. Wanneer de buurlanden bijvoorbeeld besluiten om de detailhandel te sluiten ontstaat er een mogelijk waterbedeffect van Duitsers en Belgen die in Nederland gaan winkelen.

De voorzitter vat samen dat via deze vergadering de leden van de ACC-19 op de hoogte zijn gebracht van de denkrichting. Hetgeen in deze ACC-19 vergadering besproken wordt, zal worden meegenomen naar het overleg tussen bewindspersonen in het Catshuis op zondag 13 december 2020. Maandag 14 december 2020 wordt een voorbereidend voorstel voorgelegd aan de ACC-19 teneinde een ambtelijk advies te kunnen geven.

■ I&W informeert of er ook nagedacht wordt over een manier om een soort shockeffect te bewerkstelligen teneinde naleving te bevorderen. ■ geeft aan dat hierover wordt nagedacht.

■ J&V merkt op dat naleving en handhaving gebaat is bij duidelijkheid en uitlegbaarheid. Daarnaast informeert ■ bij welk leeftijdscohort de hoogste besmettingscijfers worden waargenomen. Ook benoemt ■ dat eerder is uitgegaan van een avondklok vanaf 22:00 uur. Wanneer wordt besloten tot een avondklok die eerder ingaat op de avond – bijvoorbeeld 20:00 uur – heeft dit naar verwachting onvoorziene consequenties die nog niet zijn voorbereid. ■ J&V vraagt ook aandacht voor de mogelijkheid dat jongeren – wanneer zij geen onderwijs meer krijgen – overdag elkaar al op straat gaan opzoeken.

■ BZK informeert of het RIVM meer duidelijkheid kan verschaffen over waar de meeste besmettingen plaatsvinden alvorens wordt besloten in de volle breedte maatregelen te nemen. Verder merkt ■ op dat wanneer Duitsland en België de detailhandel sluiten dit moet matchen met de situatie in Nederland. ■ BZK stelt zich op het standpunt dat de avondklok een uiterste maatregelen moet zijn en pas zal moeten worden ingevoerd wanneer al het andere is geprobeerd. Tot slot suggereert ■ andere vormen van communicatie. In plaats van de klassieke persconferentie met de minister-president en de minister van VWS valt te denken aan een speech van de koning, bekende Nederlanders of een gezamenlijke politieke oproep van oppositie en coalitie. ■ BZK stelt zich op het standpunt dat de klassieke communicatieaanpak naar verwachting te weinig effect sorteert. ■ I&W sluit zich hierbij aan en geeft aan dat hij dit bedoelde met het creëren van een shockeffect.

5.1.2e

■ VWS geeft aan dat wanneer er meer behoefte is aan inzicht over de oorzaak van besmettingen het gebruik van het BSN nodig is. ■ BZK laat weten dat het gebruik van het BSN door het RIVM mogelijk is en dit reeds is doorgegeven aan het RIVM.

■ SZW onderstreept het belang van een veranderd gedragseffect. Verder is ■ van mening dat uitlegbaarheid van de maatregelen van belang is. Daarbij stelt ■ dat maatregelen zoals het maximum aantal personen van vier naar twee verlagen of besluiten tot het sluiten van musea maar niet tot het sluiten van volle tuincentra niet uit te leggen is. Daarnaast vraagt ■ SZW aandacht voor problemen rondom het inregelen van noodopvang wanneer het basisonderwijs wordt gesloten of overgaat op afstandsonderwijs.

■ EZK informeert of er meer informatie beschikbaar is over de bron van de besmettingen. ■ geeft daarbij aan dat jongeren een belangrijke groep lijken te zijn waar besmettingen plaatsvinden en informeert of maatregelen daarop toegespitst kunnen worden. ■ EZK stelt dat het 40% minder druk is in de detailhandel in binnensteden dan onder normale omstandigheden. Dit cijfermateriaal wordt door ■ EZK aan de leden van de ACC-19 gezonden.

■ BZ onderstreept de mogelijke risico's ten aanzien van grensverkeer die ontstaan wanneer Duitsland en België bijvoorbeeld de detailhandel sluiten en deze sector in Nederland open blijft. Verder vraagt ■ aandacht voor de juiste

maatregelen die ook een gedragseffect te weeg brengen bij groepen die zich nu onvoldoende aan de maatregelen lijken te houden.

stelt zich op het standpunt dat strengere maatregelen in de regel makkelijker te handhaven zijn. brengt in herinnering dat uit onderzoek blijkt dat één op de vijf positief geteste personen niet thuis blijft. informeert of een quarantaineplicht niet toch mogelijk is. Tot slot brengt in herinnering dat maandag 14 december 2020 van 16:00 tot 18:00 uur een regulier veiligheidsberaad gepland staat.

suggereert ook na te denken over maatregelen tussen Kerst en oud en nieuw. Verder geeft aan dat naar verwachting kleine maatregelen zoals het wijzigen van groepsgrootte mogelijk weinig effect sorteert en suggereert grote maatregelen zoals een avondklok. Verder stelt zich op het standpunt dat er vooral ingespeeld moet worden op het gedrag door middel van bijvoorbeeld een shockeffect.

FIN suggereert na te denken over maatregelen en adviezen gericht op een splitsing van generaties. Daarbij is een te overwegen optie om een beroep te doen op kwetsbaren om zich verder te isoleren nu perspectief door middel van een aanstaand vaccin kan worden geboden.

OCW laat weten dat de minister van OCW het onderwijs heel hoog heeft zitten en de redenatie om eventueel het onderwijs te sluiten moet kloppen. Daarbij wijst OCW op twee grote cluster van besmettingen in de thuisfeer en het privéleven. Verder vraagt aandacht voor de positie van kwetsbare leerlingen en de doorgang van examens.

5.1.2e

LNV onderstreept het belang van de uitlegbaarheid van de maatregelen. Daarnaast acht hij het van belang een hernieuwde oproep aan werkgevers te doen om – juist tijdens het Kerstreces – thuiswerken te bevorderen. Verder suggereert afstandsonderwijs te overwegen boven het sluiten van onderwijs, teneinde te voorkomen dat jongeren de tijd hebben om elkaar op straat op te zoeken. Verder informeert of het mogelijk is om inreis eisen te stellen, zoals dit ook het geval is voor Nederlanders die naar Duitsland reizen.

AZ brengt in herinnering dat de toon van het debat in de Tweede Kamer op woensdag 9 december 2020 overwegend richting meer maatregelen neigde. Volgens AZ kan het kabinet zich daarom geen *undershooting* veroorloven. In terminologie zal er naar verwachting gekeken worden naar een *lock down*. Daarnaast onderstreept AZ het belang van maatregelen en communicatie die het gewenste gedragseffect te weeg zal gaan brengen.

SCP informeert naar de cijfers van de gedragsunit van het RIVM. Daarbij geeft aan dat mensen zich overwegend wel aan de maatregelen (willen) houden. Dit lijkt niet overeen te komen met het beeld dat maatregelen in de volle breedte slecht worden nageleefd. Wanneer er een persconferentie komt roept SCP op geen verwijtend frame te gebruiken, maar een verbindende toon aan te slaan.

█ brengt in herinnering dat er geen diepere analyse is waaruit blijkt waar precies alle besmettingen plaatsvinden. In de volle breedte moet het aantal contacten teruggedrongen worden. Er wordt momenteel niet gedacht aan verschillende maatregelen tussen Kerst en oud en nieuw. De oproep van enkele leden van het veiligheidsberaad is ook om consistent te blijven in de maatregelen.

5.1.2e

█ BZK benoemt nogmaals het belang van goede cijfers en vraagt nogmaals om aanvullende cijfers van het RIVM.

De voorzitter vat samen de verschillende opmerkingen en beelden die zijn gewisseld. Er is aandacht gevraagd voor uitlegbaarheid, logica en consistentie van de maatregelen. Het belang van een noodzakelijke gedragsverandering is veelvuldig benoemd en de zorgen hierover zijn geuit. Bekeken wordt of een andere communicatievorm – dan de klassieke persconferentie met de minister-president en de minister van VWS – mogelijk hierbij uitkomst biedt. Verdeeldheid binnen het kabinet helpt daarbij in elk geval niet. Mogelijk kan gezien worden of een gezamenlijke oproep van oppositie en coalitie partijen mogelijk is. Ook is gesuggereerd om opnieuw werkgevers te wijzen op het belang van thuiswerken. Mogelijk kan gekeken worden naar een gezamenlijke oproep van werkgevers – en Rijksoverheid – om gespreid de (kerst)inkopen te doen. Ten aanzien van de maatregelen is gesuggereerd om een stevig signaal af te geven en een mogelijk shockeffect te bewerkstelligen. Daarbij moet ook helder aangegeven worden wanneer de maatregelen in werking treden en wanneer naar verwachting een heroverwegingsmoment voor afschaling plaatsvindt. Ten aanzien van de inwerkingtreding is de vraag in hoeverre gebruik wordt gemaakt van een spoedregeling en welke maatregelen voor, na of tijdens de Kerst gelden. Ook is de oproep gehoord om jongeren niet volledig onderwijs te onthouden. Een apart vraagstuk is wanneer Duitsland en België besluiten tot een sluiting van de detailhandel. Dit heeft mogelijk waterbedeften voor Nederland dat als apart probleem moet worden gezien, waarbij een sluiting van de detailhandel in Nederland een mogelijke oplossing is. Tot slot brengt de voorzitter de opmerking van █ FIN in herinnering om na te denken over een splitsing van generaties in maatregelen en adviezen.

De voorzitter concludeert dat de ACC-19 begrip heeft voor een zwaar maatregelenpakket inclusief sluiting van de detailhandel wat het gewenste 'shock and awe' effect in zich heeft. Tevens wijst de voorzitter erop dat een breed pakket aan maatregelen de uitlegbaarheid vergroot. Voor elke maatregel apart hoeft dan geen relatie te worden aangebracht tussen maatregel en effect. Het gaat om het effect van het totaal pakket.

SCP informeert in hoeverre het mogelijk blijft om uit te wijken naar Duitse IC-bedden. █ VWS geeft aan dit na te vragen. █ FIN merkt op dat dit naar █ verwachting voorlopig nog mogelijk blijft.

5.1.2e

█ BZK suggereert nogmaals om andere vormen van communicatie dan de klassieke persconferentie in te zetten en noemt enkele bekende Nederlanders. NKC zegt toe hiernaar te kijken. █ FIN merkt aanvullend op dat de groep mensen die via de reguliere kanalen niet bereikt wordt niet onderschat moet worden.

█ blikkt kort vooruit. De verwachting is dat zondag 13 december 2020 einde dag een eerste beeld ontstaat voor de besluitvorming. Daarbij wordt – binnen de beperkte tijd – bekeken of de sociaaleconomische-, epidemiologische- en naleveringsgevolgen in beeld kunnen worden gebracht. De uitkomst zal vervolgens worden besproken met de ACC-19.

█ FIN en █ EZK geven aan dat er al materiaal is opgesteld waarbij de gevolgen in beeld zijn gebracht. █ roept op de maatregelen en de in beeld gebrachte gevolgen zoveel als mogelijk in gezamenlijkheid aan te bieden.

5.1.2e

De voorzitter dankt de aanwezigen voor de verschillende beelden. █ brengt in herinnering dat █ AZ, █ VWS en █ AZ aanwezig zijn bij het overleg tussen bewindspersonen in het Catshuis. Zij zullen de beelden uit de ACC-19 waar mogelijk voor het voetlicht brengen. Maandag 14 december 2020 wordt de ACC-19 nader geïnformeerd en kan een advies worden opgesteld richting de MCC-19 op 15 december 2020.

3. Rondvraag en sluiting